

vradnike, na svitlo, ki se v posamesnih póláh pri g. Blazniku dobiva. Radi bi bili slišali, de je kratko in praktično razlaganje slovenskiga jezika, s posebnim oziram na vradne potrebe, toliko poslušavcov imelo, kolikoršna je potreba, — pa ni taka. Na Dunaji smo sedéli nekđaj pri nekterih podukih z visocimi in starimi gospodi na edinih šolskih klopéh; — nobeniga ni bilo sram, v učeliše hoditi. — Častito predstojništvo Cerkníške županije, ki v svojih pisanjih le po domače ravná, kakor je potreba, je dalo tudi županijski pečatnik z domačim napisam napraviti, namreč: „Predstojništvo Cerkníške županije.“ — Delo nemško-slovenskiga besednjaka slovenskiga društva gré pridno od rok; zdelane so čerke A do O, potem Q, R in več ko polovíca čerke S. To zimo bo mende nemško-slovenski del iz perviga dokončan, ker gospodje, ki so se tega dela lotili, neutrudljivo vsaki dan delajo, in zares zaslužijo, de se njih iména s zlatimi čerkami vpišejo v „predgovor“ besednjaka. — Svetovid (zemeljske krogle) v slovenskim jeziku s kratkim popisam svetá pride kmalo v natis; slavni gospod, kterimu je slovensko društvo to delo izročilo, se je tega dela, ki nam ga je za šole po deželi in za poduk prostiga ljudstva silno potreba, z velikim veseljem lotil.

Novícar iz mnogih krajev.

Vse oči so obrnjene v Varšavo, kamor so se naš Cesar s svojim pervim ministram podali, pogovoriti se s Rusovskim caram, kaj de bo prihodnjič storiti v nemških zadévah. Tudi Pruski kraljevič in prvi minister sta se tjé podala. V tem zboru bo tedaj sklenjena osoda Hesnov pa tudi Holstajncov. Kakor smo že unidan povedali, ste si naša in Pruska vlada v mnogih rečéh še res navskriž, tako de so nekteri časnikarji že hrup zagnali, de bo vojska med avstrijansko in prusko vlado, — in ker naša pa tudi pruska vlada armade vkup vlečete, je njih prerokovanje še bolj poterdilo, — tode vse te reči še nikakor tako hudo ne stojé, de bi se ne dale brez vojske dokončati, in veliko verjetniši je še, de se boste imenovani vladi z lepo poravnale. Vojska bi bila zdej velika težava. — Tudi Galicija z dotičnimi deželami je prejela te dni svojo vstavó. Vse te dežele so v eno kronovíno zedinjene, ki je pa razdeljena v 3 kurije ali vladne okrajne, ktere imajo svoje posebne zbore. Sedež ene vladne okrajne je v Lvovu, druge v Krakovim, tretje v Stanislavu; poglavarstvo cele kronovíne je v Lvovu; le če se v občnih kronovinskih zadévah ti okrajni zbori ne zediníjo, se zberejo v posvét v občni odbor v Lvovu. — 25. septembra so razglasili Cesar s svojimi ministri patent, po kterim se ima v vsaki deželi posebna odškodninska denarnica za odpravljene ali odkupljive prejemšine nekdanjih gruntnih davkov napraviti. Ta denarnica se bo napravila 1) iz plačil, ktere imajo dolžni po obstoječih postavah opravičenim odrajtati, 2) iz tistih deželni denarnic, ki se bojo v ta namen v posamesnih deželah napravile; 3) iz davkinih naklad ali družih davšin, ki se bojo v posamesnih deželah po postavni poti izpisale in pobirale, 4) iz posojil, ki jih bo državna denarnica za dogotovljenje gruntne odveze dala; 5) iz doneskov, ki jih je državna denarnica za nektore prepisníné deželni denarnici odrajtati dolžna. — Vse prošnje, naznanila in pritožbe v šolskih zadevah se imajo prihodnjič deželni šolski vradí predložiti, ne pa ministerstvu. — Plačila gimnazijalnih učenikov, naj bojo deželskiga ali duhovniga stanú, bojo prihodnjič enake. — Nadvojvoda Janez so prišli po svojim po-

potovanju po Tiroljskim spet v Gradec domú. — Na svét Dunajske družbe zoper terpičenje žival, de naj bi se prihodnjič pripustilo mesó zdravih konj očitno prodajati in jesti, ker govejo mesó v ceni zmirej višji gré, je dovolilo ministerstvo na Dunaji tako prodájo proti tem, de kdor tako mesnico odpreti hoče, mora za to dovoljenje naprositi, in klanje konj se mora vselej priča postavnih mesogledov zgoditi. To je prav. — Žandarji dobijo mesingaste pišali za potrebne daljne naznanila; 15,000 tacih pišal je nek že naročenih. — Z velikim veseljem slišimo, de bo ministerstvo po vsih deželah prodajavnice živinske in gnojne solí napravilo, pri kterih se bo cent perve pe 2 gold. in pol, — druge pa po 40 krajc. dobival. — Za prihodnje léto se bo 1000 milijonov cigár za naše cesarstvo pripravilo, ker storjeni prevdark kaže, de jih bo toliko potreba. Koliko šol bi se zamoglo za ta denar napraviti, ki pride v podobi dima in v škodo marsikteriga mladenča v nič! — Spet so spustili rakovci noviga goloba iz barke preduščne povodnje, de naj gré poslušat: ali bi se ne dala vstava od 4. marca prekucniti; ta golob so bukvice, ki se imenujejo: „Oesterreich und die erbliche Pairie“, po kteri naj bi v prvi zbornici deržavnih zborov plemenitniki dedni sedež imeli. Noben plemenitnik, ki podeljeno vstavó resnično ljubi, si ne bo te premembe želel, ki v ljudstvu nobene podpore ne bo imela.

Nar slavníši jezikoslovec.

Slavni kardinal Jožef Mezzofanti (rojen 19. kimovca 1774), ki je 13. sušca 1849 v Rimu umrl, je 58 jezikov gladko govoril, namreč: albansko, amharsko, arabsko, aramajsko, angolansko, bulgarsko, celtiško, dansko, armensko (staro in novo), kaldejsko, katalonsko, kiliško, kineško ali kitajsko, koptiško, kuracajsko, kurdiško, hebrejsko, rabinsko, etiopsko, francosko, georško, gerško (staro in novo), ilirsko (ali horvaško-slovensko), hindostansko, angleško, irsko, laško, latinsko, letiško, malajsko, malteško, mongolsko, norveško, holandiško, peguansko, persiansko, poljsko, portugalsko, retiško (v Graubündtnu), rusovsko, česko, samariško, serbsko, cingalsko, sirsko, špansko, švedsko, tamulsko, tartarsko, turško, nemško (z švajcarskimi narečji vred), madjarsko, valaško ali romunsko in cigansko.

Pogovori vredništva.

Gospodu Prif—. Vaši prošnji (ki jo čez in čez poterdímo), de bi se v ravno tistim sostavku ne mešal zdej ega zdej iga, zdej emu zdej imu, zdej da, zdej de, povratimo enako prošnjo: naj bi gospodje, ki pišejo ega, emu, eh, se v svojih spisih samí dosledno le teh končnic deržali, ne pa zdej takó zdej drugač ne pisali; kar kaže, de se človek težko taciga navadi, česar poprej ni bil vajen; lahko se potem zgodi, de se pri korekturi natisa nehotama kaj pregréši. Saj se še taka večkrat »deržavnemu zakoniku« pripetí, kako bi se »Novícam« ne! »Novice« se ne prederznejo nikomur ega in emu i. t. d. zbrisovati, če tako piše; pa se tudi ne dajo siliti, de bi pisanje opustili, ki ga najdemo skorej v vsih slovenskih knjigah in slovnica, preden se tako imenovane nove oblike na svitlo prišle. Scer so pa to majčknosti, v kterih po naših mislih ne obstoji edinost slovenska. — Gospodu P—š iz Kota: Prav radi bomo natisnili vašo pravično pritožbo; tode vredništvo samo je ne more na tvoje rame vzeti, temuč prosimo, de se nam s svojim iménam naznanite, ne za natis, ampak za navadno porožtvo, brez kteriga vredniki ne morejo dopisov natiskovati.

Današnjimu listu je pridjan 34. dokladni list.